

Vastaus Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite koulukirjastot takaisin / KK (kvalt)

VD/1575/00.02.00.03/2025

KK/PH/RM/VT/MT

Vaula Norrena sekä 33 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalla on joissakin kouluissa vielä oma koulukirjasto, mutta monista kouluista se on lakkautettu vuosia sitten.

Nyt kun koulut saivat 10 euroa/oppilas määrärahaa lukukirjojen hankintaan, olisi hyvä hetki perustaa koulukirjasto joka kouluun.

Koulukirjastoon hankittaisiin kirjasarjoja luokkien luettavaksi. Sen lisäksi sinne voisi hankkia yksittäiskirjoja sekä pyytää myös perheiltä kirjalahjoituksia. Koulukirjasto ei tietenkään korvaa käyntejä kaupunginkirjastossa, mutta voi osaltaan lisätä lukuintoa ja helpottaa kirjojen saatavuutta.

Esitämme, että kasvatuksen ja oppimisen toimiala pohtii, mitä koulukirjaston perustaminen joka kouluun vaatisi.

Tarvitaanko erillinen tila tai varasto, jossa kirjat säilytetään, vai mahtuuko äidinkielen luokkaan? Entä tarvitaanko resursseja kirjaston hoitoon, kuratointiin ja lainausten järjestämiseen?

Ihanteellista olisi, jos oppilaat voisivat lainata koulukirjastosta luettavaa myös kotiin. Jos ajatusta viedään pidemmälle, koulukirjasto voisi olla jopa lehtien lukusali, jonne asukkaatkin saisivat joinakin kellonaikoina tulla. Näin koulukirjastosta voisi kehittyä paikallista yhteisöllisyyttä ylläpitävä tila.

Esitämme siis, että kasvatuksen ja oppimisen toimiala pohtii asiaa ja vastaa aloitteeseen, millä tavoin ja millä resursseilla koulukirjastojen perustaminen onnistuisi.”

Kaupunginvaltuusto 24.2.2025 § 13

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite koulukirjastot takaisin

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala ja kirjastopalvelut toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala on tarkastellut koulukirjastojen perustamista jokaiseen kouluun. Suurimmassa osassa kouluja on jonkinlainen kirjasto, mutta tilanpuute on usein haasteena. Joissakin kouluissa kirjastotila on yhdistetty muihin tiloihin, kuten ruokasaliin tai aulaan, mutta joissain kouluissa kirjat ovat varastohuoneissa tai luokkatiloissa.

Koulukirjastojen käyttö on ollut vaihtelevaa. Suurimmassa osassa kouluja toimitaan niin, että oppilaat saavat lainata opettajan johdolla kirjoja luettavakseen. Joissakin kouluissa kirjastot ovat olleet vapaasti käytettävissä, mutta tämä on johtanut joskus hävikkiin ja ilkivaltaan. Toisissa kouluissa on järjestetty lukuvälitunteja, joissa aikuiset valvovat ja oppilaat voivat keskittyä lukemiseen.

Kouluilta on tullut pyyntöjä lisäresursseista, kuten liikuteltavista kirjakärryistä, äänieristävästä sermeistä ja koulukirjastonhoitajan resursoimisesta. Osa kouluista kokisi digitaalisen lainaussysteemin hyödylliseksi arkisen työn vähentämiseksi. Kirjaston poistokirjojen lahjoittaminen kouluille voisi olla mahdollista, mutta on tärkeää varmistaa, että koulukirjastojen kokoelmat pysyvät ajantasaisina ja oppilaita kiinnostavina. Lahjoituskirjojen ottaminen kodeilta on hygieniasyistä tarkasteltava tapauskohtaisesti. Koulukirjaston toimiminen kuntalaisten lukusalina vaatisi laajamittaisia järjestelyjä ja työresurssia, joten se ei tällä hetkellä ole ajankohtainen.

Koulukirjastot voivat tukea kaupunginkirjaston lukutaitotyötä ja tarjota vaihtoehtoja oppilaille, erityisesti niille, jotka harvemmin vierailevat kaupunginkirjastossa. Koulukirjastot ja kaupungin kirjastot tukevat lukutaitotyötä yhdessä. Kirjavinkkareiden kolmos- ja seiskavinkkaukset ovat kirjaston palvelulupaus, eli jokainen kyseiseen ikäryhmään kuuluva saa vinkkauksen. Sen lisäksi luokat käyttävät kirjaston palveluita itsenäisesti.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksessaan, että koulujen tilanteet ja tilat ovat erilaisia. Kaikkiin kouluihin perinteinen koulukirjasto ei olisi toimivin ratkaisu, vaan jokainen koulu tarkastelee omaa tilannettaan ja tarpeitaan itsenäisesti ja olemassa olevien resurssien puitteissa. Määrärahan turvin olisi hyvä hankkia kouluille laadukkaita kirjasarjoja, niin suomeksi kuin muillakin kielillä sekä kuulla koulun tarpeita lukutaitotyön kehittämisessä. Osalle kouluista toimiva ratkaisu olisi uudistaa jo olemassa olevaa koulukirjastoa ja osalle kouluista toimiva ratkaisu olisi hankkia esim. liikuteltavia kirjakärryjä tai hyllyjä. Kirjaston ja perusopetuksen yhteisenä tavoitteena on lukuinnostuksen ja lukuharrastuksen lisääntyminen ja lukutaidon paraneminen.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Vaula Norrenalle ja 33 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi

Liitteet:

- allekirjoitettu Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite koulukirjastot takaisin

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

opetustoimen suunnittelija Pia Hakkari, puh. +358 40 562 6962, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)
erikoiskirjastonhoitaja Pauliina Eriksson, puh. +358 40 358 5704, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)